

ОДБАЧАЈ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ НА ОСНОВУ ЧЛАНА 284. СТАВ 3. ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ И ТРОШКОВИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

Одбачај кривичне пријаве на основу члана 284. став 3. Законика о кривичном поступку представља изузетак од начела легалитета и у погледу права на накнаду трошкова поступка у овом случају нема услова за примену одредбе члана 265. став 1. Законика о кривичном поступку.

Из образложења:

„Одредбом члана 284. став 3. Законика о кривичном поступку прописано је да у случају кривичних дела за које је прописана казна затвора до три године, јавни тужилац може одбацили кривичну пријаву ако је осумњичени, услед стварног кајања, спречио наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио, а јавни тужилац, према околностима случаја оцени да изрицање кривичне санкције не би било правично. У овом случају одредба члана 51. став 2. овог Законика неће се примењивати.

По ставу Врховног суда, одбачај кривичне пријаве на основу члана 284. став 3. ЗКП, представља одступање од начела легалитета кривичног гоњења. Наиме, реч је о примени супротног начела - начела опортунитета, којим је јавном тужиоцу уместо обавезе кривичног гоњења сваког учиниоца кривичног дела које се гони по службеној дужности остављена могућност процене оправданости кривичног гоњења. И овде, као и код института одлагања кривичног гоњења (члан 283. ЗКП) законодавац је пошао од идеје, сагласно којој, нарочито када је реч о лакшим кривичним делима, кривично гоњење није увек нужно. Објективни услов који мора бити испуњен за примену члана 284. став 3. ЗКП, јесте да је реч о кривичном делу за које је запређена казна до три године затвора. Поред овог услова, нужно је да је осумњичени услед стварног кајања спречио наступање кривичног дела или је, уколико је до извршења дела дошло, штету у потпуности надокнадио. На крају, јавни тужилац мора закључити и да изрицање санкција у конкретном случају не би било правично. Наведена погодност, прописана одредбом члана 284. став 3. ЗКП не може се проширити и на додатну погодност у погледу права на накнаду трошкова кривичног поступка.

Дакле, пошто одбачај кривичне пријаве по овом основу (члан 284. став 3. ЗКП) представља изузетак од начела легалитета, из напред изнетих разлога, то се, по налажењу Врховног суда, такав одбачај не може изједначити са обуставом кривичног поступка до које је дошло применом начела легалитета из чланова 20, 308, 338. и 352. ЗКП. Стога, у погледу права на накнаду трошкова поступка, у овом случају, нема услова за примену одредбе члана 265. став 1. ЗКП.“

(Из пресуде Врховног суда Кзз 126/2025 од 12.02.2025. године)